

Το υπέρβαρο αμάρτημα της αυτοκτονίας (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ένα φαινόμενο που δυστυχώς ταλανίζει τα τελευταία χρόνια τόσο την Κύπρο όσο και την υπόλοιπο υφήλιο, το οποίο έχει ανησυχητικές διαστάσεις, είναι το φαινόμενο της αυτοκτονίας. Βλέπουμε να ανησυχούν πολλοί παράγοντες, εκκλησιαστικοί [1] και άλλοι [2], για το θέμα αυτό. Παραθέτω μερικές από τις αυτοκτονίες που έγιναν το τελευταίο χρονικό διάστημα [3].

Κατ' αρχή ο όρος «αυτοκτονία» σημαίνει την πράξη κατά την οποία ο ίδιος ο άνθρωπος αφαιρεί τη ζωή του. Οι παράγοντες κινδύνου περιλαμβάνουν ψυχικές ασθένειες, όπως η μείζων καταθλιπτική διαταραχή, η διπολική διαταραχή, η σχιζοφρένεια, διαταραχές προσωπικότητας, ο αλκοολισμός ή η χρήση των ναρκωτικών ουσιών.

Μετά μεγάλης θλίψεως, συνάνθρωποί μας, γείτονές μας, φίλοι μας, ακόμη και οικείοι μας, παίρνουν την παντελώς άσχημη απόφαση να θέσουν τέλος στη ζωή τους, στο πιο όμορφο και πολύτιμο δώρο που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο. Ασεβούν κυριολεκτικά προς το Θεό.

Ο Κύριος ξεκάθαρα μας δίνει την εντολή «ου φονεύσεις» [4] και ο Απόστολος Παύλος μέσα από την Α΄ προς Κορινθίους επιστολή μας υπενθυμίζει ότι το σώμα μας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος «ναός Θεού εσμέν και το πνεύμα τού Θεού οικεί εν ημίν, ει τις τον ναόν τού Θεού φθείρει, φθερεί τούτον ο Θεός ο γαρ ναός του Θεού άγιος έστιν, οίτινες έσμεν ημείς» [5].

Στην Αγία Γραφή μόνο δύο φορές απαντούν στο φαινόμενο της αυτοχειρίας. Η πρώτη περίπτωση αφορά τον Αχιτόφελ τον Γελμωναίο, ο οποίος ήταν σύμβουλος του Δαβίδ και καταγόταν από τη Γωλά της φυλής Ιούδα [6]. Το τέλος του ήταν να κρεμαστεί [7]. Η δεύτερη περίπτωση αφορά τον Ιούδα, τον προδότη του Κυρίου μας [8].

Με την αυστηρότητά της η Εκκλησία θέλει να προφτάσει τους ανθρώπους από την αιώνια καταστροφή. Είναι τόσο αυστηρή στο θέμα της αυτοκτονίας από καθαρό έλεος απέναντι στους ανθρώπους, όπως αναφέρει ο Άγιος Νικόλαος σε επιστολή του σχετικά με την αυτοκτονία προς μια μοναχική και άρρωστη γυναίκα.

Η αιτία της αυτοκτονίας είναι η απόγνωση και όχι η φρενοπάθεια, σύμφωνα με τον Άγιο Νεκτάριο επίσκοπο Πενταπόλεως, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα αυτό σε ομιλία του ως Ιεροκήρυκας στη Λαμία, τις 20 Νοεμβρίου 1893. Είναι απεγνωσμένος αυτός που αυτοκτονεί. Οι αυτοκτονούντες πάσχουν ηθικά και όχι παθολογικά. Γιατί ο φρενοπαθής επιχειρεί και μετά τη διάσωσή του να θανατωθεί χωρίς να έχει προμελετήσει τον τρόπο που θα πεθάνει. Ουδέποτε διαλέγει όπλο ή μέσο αυτοκτονίας και οδηγείται ασυνείδητα στην πράξη του λόγω της φρενοπάθειάς του [9].

Η αυτοκτονία είναι αμαρτία χωρίς συγχώρεση και στους δύο κόσμους. Οι αυτόχειρες δεν μπαίνουν στο βασίλειο της αθάνατης ζωής και του αιώνιου ελέους. Σύμφωνα με τον 14ο κανόνα [10] του Πατριάρχου Τιμοθέου, ο αυτόχειρας στερείται της εξοδίου ακολουθίας και του εκκλησιαστικού ενταφιασμού. Και ο λόγος που στερείται της εξοδίου ακολουθίας είναι ότι η κοινωνική περιφρόνηση προς τον αυτόχειρα εμπεριέχει μια σιωπηλή προσευχή προς τον Θεό να τον ελεήσει. Κάθε ταπείνωση του ανθρώπου ενώπιον του Θεού αυξάνει το θείο Έλεος. Ακόμη και οι μεταθανάτιες ταπεινώσεις βοηθούν την ψυχή σε απολογία ενώπιον του Θεού. Αυτό φαίνεται σε αρκετές περιπτώσεις από την ζωή της Εκκλησίας [11]. Άρα το να μην τελεστεί η εξόδιος, είναι η μεγίστη ευσπλαχνία που μπορούμε να προσφέρουμε στον αυτόχειρα αδελφό μας. Το αντίθετο, οι προσευχές στην Εκκλησία, εμποδίζουν το θείο Έλεος γιατί είναι ψεύτικες, και υποκριτικές προς τον Θεό.

Ο Άγιος Νικόλαος επίσκοπος Αχρίδος προτρέπει αυτούς οι οποίοι παίρνουν αυτές τις αποφάσεις, προτού καν τις σκεφτούν, να εμβαθύνουν στη ψυχή τους και να

συζητήσουν με το Θεό τα όποια προβλήματα μέσω της προσευχής [12].

Παρά τις όποιες δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει κάποιος, η ζωή του πρέπει να είναι ηρωική, ενθουμούμενος τα προβλήματα, τις κακουχίες και τα δεινά που πέρασαν οι τόσες χιλιάδες Άγιοι της Εκκλησίας μας. «Ότι εν πυρί δοκιμάζεται χρυσός και άνθρωποι δεκτοί εν καμίνω ταπεινώσεως »[13], λέει η Αγία Γραφή. Είναι πολυάριθμες και διαφορετικές δυσκολίες που ο Θεός επιτρέπει στους ανθρώπους, αλλά ο σκοπός όλων αυτών είναι ο εξής: με την πίκρα να θεραπεύσει τις ανθρώπινες ψυχές από την αμαρτία και να τις προετοιμάσει έτσι για την αιώνια σωτηρία. Όσο και να είναι καμιά φορά δύσκολο για σένα, θυμήσου δυο πράγματα, πρώτο ότι ο ίδιος ο ουράνιος Πατέρας σου ορίζει το μέτρο των παθών, και το δεύτερο ότι Αυτός γνωρίζει τη δύναμή σου. Εάν ποτέ σου έρθει η σκέψη για αυτοκτονία, διώξε την σαν ψιθύρισμα του σατανά, λέει ο Άγιος Νικόλαος Αχρίδος [14].

Όπως λέει και ο Άγιος Παΐσιος αυτοί που σκέφτονται να αυτοκτονήσουν, εισέρχεται ο εγωισμός στη μέση. Οι περισσότεροι που αυτοκτονούν, ακούν τον διάβολο που τους λέει αν τερματίσουν τη ζωή τους, θα γλυτώσουν από το εσωτερικό βάσανο που περνούν, και από εγωισμό και μόνο θέτουν τέρμα στη ζωή τους. Για παράδειγμα, κάνει κάποιος ένα παράπτωμα. Ακούστε με τι λανθασμένο τρόπο σκέφτεται. Αντί να καθίσει με ηρεμία να σκεφτεί το λάθος του, να μετανιώσει, να ταπεινωθεί και να πάει να εξομολογηθεί, αποφασίζει για να μην γίνει ρεζίλι, να αυτοκτονήσει. Άλλος γιατί το παιδί του εμφανίζει ένα πρόβλημα υγείας, απελπίζεται και αυτοκτονεί. Αυτό που μας προτρέπει ο Άγιος Παΐσιος είναι

να κάνουμε πολλή προσευχή για όσους αυτοκτονούν, για να κάνει κάτι ο Καλός Θεός και γι' αυτούς, γιατί δεν ξέρουμε πως έγινε και αυτοκτόνησαν, ούτε σε τι κατάσταση βρέθηκαν την τελευταία στιγμή. Μπορεί, την ώρα που ξεψυχούσαν, να μετάνιωσαν, να ζήτησαν συγχώρηση από τον Θεό και να έγινε δεκτή η μετάνοιά τους, οπότε την ψυχή τους να την παρέλαβε Άγγελος Κυρίου [15].

Συμπεραίνοντας, η αυτοκτονία είναι μια αποτρόπαια πράξη και καταδικάζεται από την Εκκλησία. Η πράξη αυτή οδηγείται από την ηθική κατάπτωση και την απόγνωση. Η Εκκλησία, όπως προανέφερα, δεν επιτρέπει να κηδεύονται οι αυτόχειρες. Γι' αυτό δεν πρέπει οι συγγενείς να προσκομίζουν ψεύτικα χαρτιά από ιατρούς με την πρόφαση ότι ο αυτόχειρας ήταν φρενοβλαβής, για να τελεστεί η εξόδιος ακολουθία και τα μνημόσυνα. Ούτε και οι γιατροί πρέπει να συμμετέχουν σε τέτοιου είδους απάτες, γιατί το μόνο που πετυχαίνουν είναι να γίνονται συνένοχοι και να αυξάνεται το κακό [16].

Ας συμβάλουμε όλοι, ώστε να εξαλειφθεί εντελώς το φαινόμενο της αυτοχειρίας. Αν εντοπίσουμε κάποιο συνάνθρωπό μας απελπισμένο και προβληματισμένο, ανεξαρτήτου δόγματος ή πολιτισμού, να τον βοηθήσουμε. Να είμαστε άγρυπνοι φρουροί και να προσέχουμε ιδιαίτερα τους νέους συνανθρώπους μας, οι οποίοι ταλανίζονται από το πρόβλημα και τον ενθουσιασμό της εφηβείας, ενός δύσκολου περάσματος της ζωής του ανθρώπου. Με αυτά τα λόγια, εύχομαι να φωτίζει όλους ο Τριαδικός Θεός ώστε να μην οδηγούμαστε στην απελπισία και απόγνωση και παίρνουμε λανθασμένες αποφάσεις, που ίσως μας στοιχήσουν και αυτή και την αιώνια ζωή.

Παραπομπές:

- 1. Εγκύκλιος Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος με αριθμό 2712/984/426/12-3-2001- για την κήδευση αυτόχειρα, εγκύκλιος Μητροπολίτου Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευσταθίου για το θανάσιμο αμάρτημα της αυτοκτονίας με ημερομηνία 17/10/2018 (<http://www.immspartis.gr/?p=31207>), εγκύκλιος του Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου «περί αυτοκτονιών», 18/5/2012 (<http://www.imchalkidos.gr/Uploads/eDoc/Files/Egkyklios%2068h.pdf>), Εγκύκλιος Μακαριστού Μητροπολίτου Φλωρίνης Αυγουστίνου Καντιώτου με αριθμ. 111/15.7.1970 (Μέρος α') - η εγκύκλιος όλη περιέχεται στο βιβλίο του «Προς το Χριστεπώνυμον Πλήρωμα» σελ. 322-329, έκδοση 1973. (Υπάρχουν αρκετές, όμως είναι αδύνατο να τις αναφέρω όλες εδώ).**
- 2. Κέντρο Ημέρας για την Πρόληψη της Αυτοκτονίας**

9<http://www.klimaka.org.gr/kentro-imeras-gia-tin-prolipsi-tis-autoktonias/>), άρθρο από την εφημερίδα Καθημερινή της Ελλάδας με τίτλο «ανάγκη να νιώθουμε ότι υπάρχει κάποιος που δεν θα μας κρίνει» με ημερομηνία 18 Οκτωβρίου 2018 (<http://www.kathimerini.gr/969197/gallery/epikairothta/ellada/aytoktonies—anag-na-niw8oyme-oti-yparxei-kapoios-poy-den-8a-mas-krinei>) (Υπάρχουν αρκετές, όμως είναι αδύνατο να τις αναφέρω όλες εδώ).

3. <http://newpost.gr/ellada/692034/aytoktonia-gynaikas-sta-kraththria-toy-tmhmatis-pentelhs>, <http://newpost.gr/ellada/690056/krhth-andras-kremasthke-apo-to-mpalkoni-toy>, <http://newpost.gr/ellada/685007/aytoktonhse-20xronos-syros-prosfygas>, <http://newpost.gr/ellada/694654/aytoktonia-40xronoy-ekpaideytikoy-sthn-aleksandroypolh>, <http://newpost.gr/ellada/686527/zakynthos-64xronos-kremasthke-apo-elaiodentro>, <http://newpost.gr/ellada/680476/aytoktonhse-stratiwths-se-skopia-sth-rw>, <http://www.philenews.com/eidiseis/ellada/article/551831/parembasi-eisangelea-ga-tin-aftoktonia-14chronoy-stin-argroypoli>, <http://www.philenews.com/eidiseis/ellada/article/552227/ellada-thyma-xylodarmoy-o-15chronos-poy-aftoktonise>, <https://ergasianews.gr/2018/10/05/tragodia-oikogeneiaki-meta-ton-patera-aftoktonise-kai-gios>.

4. Εξόδου 20,15.

5. Α΄ Κορινθίους 3,16-17.

6. Β΄ Βασιλειών 15,12 και 23,34, Α΄ Παραλειπομένων 27,33.

7. Β΄ Βασιλειών 17,23.

8. Ματθαίου 27,5.

9. Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως, *Περί αληθούς και ψευδούς μορφώσεως, Γραφή περί αυτοκτονίας*, Εκδόσεις Ν. Παναγόπουλος, Αθήνα 1989, Κ. Σταυριανός : «Απόγνωση και Αυτοκτονία» θέσεις και απόψεις του Αγίου Νεκταρίου, *Περιοδικό Θεοδρομία*, Τεύχος 5, έτος 2000.

10. «Υπέρ αυτού διακρίναι ο κληρικός οφείλει, ει το αληθές έκφρων ων πεποίηκε τούτο... Δει ουν πάντως τον Κληρικόν μετά ακριβείας ερευνήσαι, ίνα μη υπό κρίμα πέση», *Πηδάλιο* σελ. 673.

11. *Γεροντικό*, έκδοση ζ΄, Θεσσαλονίκη, Λυδία, 1989, σελ.166-172.

12. Από το βιβλίο του Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς “*Δρόμος δίχως Θεό δεν αντέχεται...*” (*Ιεραποστολικές Επιστολές Α΄*), Εκδόσεις «Εν πλω», σελ. 121.

13. Σοφίας Σειράχ 2,5.

14. Από το βιβλίο του Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς “*Δρόμος δίχως Θεό δεν αντέχεται...*” (*Ιεραποστολικές Επιστολές Α΄*), Εκδόσεις «Εν πλω», σελ.

181.

15. Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου, Λόγοι Δ΄ Πνευματική Αφύπνιση, Ιερόν Ησυχαστήριον «Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος, Σουρωτή Θεσσαλονίκης.

16. Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως, Περί αληθούς και ψευδούς μορφώσεως, Γραφή περί αυτοκτονίας, Εκδόσεις Ν. Παναγόπουλος, Αθήνα 1989, Κ. Σταυριανός : «Απόγνωση και Αυτοκτονία» θέσεις και απόψεις του Αγίου Νεκταρίου, Περιοδικό Θεοδρομία, Τεύχος 5, έτος 2000.